

alle Forhold har stræbt at udtale i bestemte Regler, hvad der ofte er en Selvsølge — hvad vi ofte maae raisonere os til, deriblandt den simple Sandhed, at Servituter bøe med det factiske Forholds Ophørd.

Jeg troer saaledes, at der skal overmaade Meget til at paavise os det Almeenvel, der skal kunne retfærdiggjøre Expropriation af disse Grunde. Hvorledes vilde ogsaa Krigsbestyrelsen forsvare, at den den 6te Januar 1852 opgav et langt større Terrain og gav det fuld Frihed uden at tænke paa, at der saa saadanne Statte begravede, hvorfor man kunde opføre de Mure, som man allerede da tænkte paa? Jeg seer ikke noget Almeenvel tilstede og finder tilmed under ingen Omstændighed den Erstatning tilstrækkelig, som man byder. Jeg har vistnok tilstrækkelig begrundet min Mening om, at en saadan Erstatning ikke kan være tilstrækkelig, naar under alle Omstændigheder den nye Fæstning vil tilintetgjøre det Baand, der hviler paa dem, og der saaledes slet intet er, som man kan lucrere, slet intet Baand, der skulde forringe deres Værdi; men det forekommer mig derhos, at den Erstatning, man vil give, selv under en anden Forudsætning, i ethvert Tilfælde vilde blive billig, naar det er vist, at Lovgivningen har paalagt Krigsbestyrelsen at give Tilladelse til at bygge, naar det ikke stred imod Diemebet, naar det er udtalt i enhver Lov, der berører disse Forhold, at naar man blot bygger efter de af Lovgivningen stillede Forordninger, man da kunde vente Tilladelse til at bygge. Jeg veed meget godt, at Landets øverste Tribunal har antaget, at der ikke var en Ret til at bygge, at der skulde en Tilladelse dertil, men dermed har den højeste Domstol ikke udtalt, at disse Eiene ikke kunde have god Anledning til at vente, at naar man oplyste Lovens Bestemmelser, erholdt man Tilladelse til at bygge, at det da ikke kunde nægtes uden af passende og tilhørlige Grunde. Dette har den højeste Domstol ikke nægtet; thi det kan ikke nægtes; det staaer nemlig i Loven selv. Den siger, at Enhver „kan vente saadan Approbation“ — Approbation tilmed blot paa en Tegning, og at der kun skal Bevilling til at bygge, naar man vil bygge ud over Lovens

almindelige Tilladelse. Naar det er vist, at allerede Keffr. af 23de April 1808 talte saaledes, og vist, at man indtil 1848 aldrig har nægtet Tilladelse, saa er det dog noget mere end haardt, at man nu paa een Gang vil sige: Forventning om Tilladelse til at bygge have I aldrig haft. Og er det ikke ogsaa klart, at om endog Krigsbestyrelsen under Forhandlingerne om Loven af 6te Januar 1852 udtalte, at den nu vilde begynde med at holde igjen, fordi den gik om med en Fæstningsplan, der kunde gjøre det nødvendigt, at den militaire Servitut vedblev at hvile paa Eiendommene maa der dog være Vast for Forventning hos alle Eierne fra det Dieblit af, at Lovgivningen opgiver et overordentlig stort Terrain aldeles uden Bederlag, og især og fornemmelig fra det Dieblit af, at det blev vitterligt for Alle, at Planen af 1853 var opgivet. Jeg troer derfor, at ogsaa i denne Retning er Lovudkastet ikke tilfredsstillende.

Jeg skal derhos med en æret Landstingsmand til Venstre (Andrø) være enig i, at den Forandring, der nu er foregaaet ved Endringsforslaget til § 9, ikke kan være fuldkommen tilstrækkelig, ikke blot fordi der er tre fulde Rigsraads-sessioner imellem nu og 1865, men ogsaa af den Grund, at man maaftøe meget let i Rigsraadet kunde blive enig om, at Voldene skulde sløifes, men at der ikke skulde bygges nye Fæstningsværker. Derfor dette blev Tilfældet, vilde Monarchiet kunne erhverve en meget betydelig Fond ved disse Eiendommers Salg og, som den høitærede Minister forrige Gang selv sagde, være istand til at anvende det til hvad som helst. Men er det virkelig Meningen, er det saaledes, at Ministeren er kommen til os, har han begjært af os Bemyndigelse til at anvende denne Fond til hvilket som helst Diemeb? Den ærede Minister har gjentagne Gange selv indrømmet, at han gaaer ud fra den bestemte Forudsætning, at Fonden kun skal bruges til nye Fæstningsværker. Men da veed jeg virkelig ikke, hvorfor han har modsat sig at optage i Loven en Bestemmelse herom, og saaledes nu har faaet en Credit uden Begrænsning, istedetfor som var paatænkt en Credit til et bestemt Diemeb. Det er jo nemlig Forfæls-